

Dương Ngọc Sum và cuộc đời trên đất Mỹ

Ngày 6 tháng 1 năm 2005

Từ một thanh tra giáo dục, trở thành người quét chùa, bán chợ trời, giữ em, thợ nướng bánh Song Long... để làm lại cuộc đời. Cuộc đời của thầy giáo Sum gắn liền với ngành giáo dục từ khi ông ra trường sư phạm cho tới lúc ông phải đứng ra bàn giao Bộ Quốc Gia Giáo Dục Việt Nam Cộng Hòa lại cho đoàn tiếp thu của Cộng Sản từ Hà Nội.

Quê quán ở Biên Hòa, ông sinh năm 1935 tại đây và theo học bậc tiểu học ở tỉnh nhà. Năm 1949, Dương Ngọc Sum đậu kỳ thi tuyển vào trường Trung Học Petrus Ký Sài Gòn, thời ấy đang còn dạy chương trình Pháp. Năm 1955, ông theo học trường sư phạm, ra trường năm 1958, trở về dạy tại trường cũ Petrus Ký. Động viên khóa 14 Sĩ Quan Trừ Bị Thủ Đức năm 1962, ra trường ông được đưa về phục vụ tại Nha Động Viên. Năm 1966, Dương Ngọc Sum xin giải ngũ, rồi lại tái ngũ sau trận Mậu Thân 1968, nhưng chỉ một năm sau ông lại được biệt phái về dạy lại trường Petrus Ký.

Trong thời gian ở tại Sài Gòn, Dương Ngọc Sum đã lấy xong văn bằng Cử Nhân Giáo Khoa Văn Chương và cải ngạch Giáo Sư Trung Học Đệ Nhị Cấp. Năm 1972, chiến tranh lan rộng, Sài Gòn phải nhận một số người tử các tỉnh đổ về, trường Petrus Ký phải mở thêm các lớp đêm. Dương Ngọc Sum được cử làm giám học lớp đêm Petrus Ký - kiêm phụ tá giám học lớp ban ngày. Năm 1972, ông Sum được chuyển bổ sang ngạch thanh tra trung học và làm phụ tá cho ông phụ tá khối nghiên cứu và phát triển giáo dục, Giáo Sư Nguyễn Hữu Chinh và sau đó là Giáo Sư Phạm Hữu Hiệp. Tháng Ba 1975, Giáo Sư Phạm Hữu Hiệp sang Paris dự Hội Nghị UNESCO và kẹt lại Paris. Dương Ngọc Sum cùng các giới chức khác tại Bộ Giáo Dục bàn giao bộ cho phái đoàn Cộng Sản, sau đó ông bị đưa đi cải tạo hơn ba năm tại các trại Trảng Lớn, Long Khánh, Hóc Môn... Dương Ngọc Sum được trả về Sài Gòn năm 1978, giữa một Sài Gòn còn cửa đóng then cài, để đứng mức chèo đò đen trên đường Lý Hồng Phong phụ với vợ, cũng là một cô giáo trung học vừa "tháo giày"(thầy giáo tháo giày). Gia đình ông bị đuổi đi kinh tế mới, mãi cho đến năm 1980 mới được trở về Sài Gòn và gia nhập hộ khẩu.

Trong thời gian này, ông có một cháu trai và một cháu gái vượt biên đến Hoa Kỳ, nhưng chưa đủ tiêu chuẩn để có thể làm bảo lãnh cho ông. Cho đến năm 1990, gia đình ông Dương Ngọc Sum được phái đoàn Hoa Kỳ chấp thuận cho nhập cư Hoa Kỳ theo diện tỵ nạn trong danh sách H.O.3, đến Orange County, Hoa Kỳ ngày 12 Tháng Bảy năm 1990. Thoạt đầu ông cũng hy vọng rằng, với vốn liếng học hành của mình, ông có thể kiếm được một

việc làm tương đối trên đất Mỹ. Dương Ngọc Sum thi vào ngành cán sự xã hội, nhưng tiếng Anh với "accent" Pháp đặc của ông Mỹ nghe không nổi, sau đó ông lại hy vọng vào ngành giáo dục, được nhận vào làm "phụ giáo", nhưng học khu chỉ cắt cho ông bốn giờ mỗi tuần, chia ra tại hai trường, nhưng với công việc như thế không thể nào đủ sống.

Không nản chí và nghĩ rằng phải cấp sách đến trường dạy nghề thì may ra mới kiếm được việc làm dễ dàng, Dương Ngọc Sum và nội tướng của ông cấp sách vào trường dạy nghề ghi danh theo học hai khóa học mà ông nghĩ là thiết thực nhất, chỉ trong vòng 6 tháng, đó là khóa "Nursing Assistant" và "Home Health Assistant". Tốt nghiệp, cả hai ông bà xin được việc tại Florida Hospital tại Huntington Beach, tuy ở hai department nhưng cùng một phiên trực trong ngày. Có thể nói nghề "Nursing Assistant" (tạm dịch là y công) là một nghề vất vả, khó nhọc nhất trong các bệnh viện, phải tiếp xúc, lo vệ sinh cho các bệnh nhân, nhất là các bệnh nhân liệt giường. Trong giới y tá tại Hoa Kỳ, người ta thấy phần lớn nhân viên là người Phi Luật Tân. Với số đông và làm việc lâu năm tại bệnh viện này, họ bênh vực nhau và kỳ thị, bắt công ra mặt với hai người Việt Nam tại đây, do đó chỉ ít lâu sau, không chịu nổi căng thẳng và cực nhọc, thầy cô giáo Sum phải bỏ việc.

Sau đó, hai vợ chồng danh vào college đi học lại, và thầy giáo Sum vừa đi học vừa làm đủ thứ nghề, tóm lại là ai chỉ việc hay giới thiệu việc gì thì làm việc đó. Có một thời gian có người giới thiệu, thầy Sum đến tư gia săn sóc cho một cụ già tám mươi tuổi đang bị bệnh (ông có licence "Health Care Assistant"). Ít lâu sau, cụ già qua đời, gia chủ quý cách làm ăn chăm chỉ của thầy, sợ thầy thất nghiệp lại nhờ thầy tạm babysit con mình, bồng bế, đút cơm, thay tã. Nhưng cũng chỉ được một thời gian ngắn, hai vợ chồng gia chủ phải đổi đi tiểu bang khác, Dương Ngọc Sum lại thất nghiệp. Có người giới thiệu, Dương Ngọc Sum nhận đi quét chùa, mỗi giờ được trả \$5.00, tám giờ cũng được \$40.00. Ông cũng được bạn của con rủ đi bán chợ trời Thứ Bảy, Chủ Nhật tại South Coast cho một bà chủ Mỹ. Gian hàng này chuyên bán phong linh (chimes), sáng dọn hàng ra, chiều thu lại nhưng giờ khác đứng bán hàng. Một ngày nọ, cậu bạn đồng nghiệp, lúc cho hàng lên xe, cột dây không kỹ, phong linh bung ra rớt xuống đường gãy khá nhiều, cậu bị đuổi việc, thầy Sum vì tình đồng đội cũng "quit job" theo!

Lúc đó "Song Long Food To Go" trên đường Bolsa cần người làm bánh, ông Võ Khôi trước kia là phụ huynh học sinh của Petrus Ký, thấy thầy thất nghiệp giới thiệu cho thầy. Không ngờ ông thầy Sum này lại cần cù, chăm chỉ khéo tay, chỉ sau một năm nhào bột, đánh trứng, thầy được nâng đỡ lên làm thợ làm bánh, chỉ ra phân lượng, điều khiển máy nướng điện và cắt, bánh, phết kem để cho các cô thợ khác nặn hoa và chữ.

Làm bánh được hai năm, Dương Ngọc Sum lại bỏ nghề, trở lại Santa Ana

College đi học mấy "tín chỉ" về chemistry. Sau khi hoàn tất chứng chỉ này này, ông lại vào xin việc tại một hãng mỹ phẩm, chuyên sản xuất mỹ phẩm cho các bà như kem rửa mặt, thoa mặt ban đêm, ban ngày và các loại kem đánh răng. Ít lâu sau không cạnh tranh nổi với hàng Âu Châu, hãng này lại quay sang sản xuất dược thảo (herbal medicine). Qua bao nhiêu nghề nghiệp lang bạt, phải hơn bốn năm, Dương Ngọc Sum mới có được một việc làm ổn định, với đồng lương khá cao tại hãng mỹ phẩm này và hiện nay ông phụ trách phòng "Research & Development và Cosmetic Lab" của hãng. Nhờ vậy, ông mới đủ điều kiện bảo lãnh được cho gia đình con gái ông sang đoàn tụ cách đây sáu tháng. Năm nay, Dương Ngọc Sum đã vào tuổi 70, nhưng ông còn đủ sức khỏe để theo đuổi công việc này vài ba năm nữa.

Khi phải làm lại cuộc đời trên đất Mỹ với cái tuổi 55, nhiều khi Dương Ngọc Sum cũng thấy nản lòng. Ông đã phải làm những nghề nghiệp quá ư vất vả, xa lạ với cuộc đời của một thầy giáo như ông, nhưng bỏ nghề này theo nghề khác, chưa lúc nào Dương Ngọc Sum chịu thúc thủ nằm nhà, ăn tiền thất nghiệp hay xin trợ cấp. Ông không như những người khác vẫn ôm riết cái dĩ vãng của mình, ông lặn lội vào cuộc sống không nề hà lấm láp. Phải nói, Dương Ngọc Sum là một người can đảm, ít có ai có nhiều nghề như ông trên đất Hoa Kỳ. Bạn bè, thân thích ai cũng biết ông là một người lạc quan, vui tính, thích quảng giao và tham gia những sinh hoạt hữu ích cho cộng đồng. Ông dành thời gian để viết hầu hết cho các đặc san Petrus Ký trong nước Mỹ và ngoại quốc, có bài đăng trên các Nhật Báo Người Việt, Việt Báo, Viễn Đông... và làm thơ với bút hiệu Dương Tử, có nghĩa là "con nhà họ Dương". Ngoài công việc hằng ngày, Dương Ngọc Sum tham gia các sinh hoạt giáo dục, xã hội như cố vấn cho Hội Ái Hữu Pétrus Ký Nam California, Hội Trưởng Gia Đình Sư Phạm Hải Ngoại, thành viên Giải Khuyến Học và các trung tâm Việt Ngữ Nam Cali.

Từ một Giáo Sư Trung Học Đệ Nhị Cấp, Thanh Tra Giáo Dục, phụ tá cho Phụ Tá Đặc Biệt Tổng Trưởng, ông Dương Ngọc Sum khi đến Hoa Kỳ đã trở thành một người bán chợ trời, y công, chăm sóc người già, giữ trẻ, quét chùa... và cấp sách đi học rồi trở thành một chuyên viên mỹ phẩm cho một hãng sản xuất lớn tại Orange County. Với một tâm hồn lạc quan hiếm có, cùng với một sự phấn đấu phi thường, nhà giáo Dương Ngọc Sum là một trong những thành viên H.O. tiêu biểu cho sự nỗ lực trong cuộc đời, để cuối cùng cũng được ổn định trên đất Hoa Kỳ.

Theo Huy Phương - Báo Người Việt (California, USA)